

Kupec zgubi pravico povračila, ako prodajalec more skazati, da je živina bolezen še le pri kupcu dobila.

Kupec nima pravice do povračila, ako je s kakim drugim blagom ali s celo kmetijo tudi živino, pa vse počez (eno reč v drugo) kupil in tedaj živina ni bila posebej cenjena.

Kupec nima pravice pritožiti se, ako je kupil živino na očitni dražbi (licitirengi), ki jo je gosposka napraviti dala.

To so pglavitne postavbe pri živinski kupčiji. Naj si jih vsak dobro zapomni, da se ogne škode, pa uide tudi dragim pravdam.

H koncu le še nekaj. Ker je „kratka sprava bolja kot dolga pravda“, zato je vselej bolje, se z lepo poravnati (zglihati), kakor pa pravdo začeti. Če je kupec ob pravnem času zapazil bolezen, ktera po cesarski postavi kupčijo razdere, in če prodajalec sam dobro vé, da ima od njega prodana živina res to napako, ali če mu to zatrdi zveden živinozdravnik, naj jo vzame raji z lepo nazaj, sicer bo pravdo zgubil in še stroške plačal.

Nove postavbe

za dežele našega cesarstva razun Oggerskega.

Postava od 14. novembra 1867, po kateri se davka oprosti na novo zidana, prezidana in prizidana pohištva.

Postava od 1835. leta dovoljuje začasno oproščenje od hišnega davka in državnih priklad. To oproščenje pa nova postava od 14. novembra t. l. razširjuje na vse kraje, kjer se davek od hišne najemščine (činža) plačuje, in na vsa pohištva tako, da prav na novo zidana pohištva ostanejo za 15 let, prezidana in prizidana pohištva pa 12 let davka prosta.

Ta postava velja pa le za dve leti, to je, do konca 1869. leta.

Kdor tedaj hoče deležen biti te dobrote, se mora podvzati z zidanjem.

Postava od 15. novembra t. l.,

po kateri se oklicuje pravica zborovanja ali skupščin.

Po tej postavi smejo ljudje zborovati v kaki hiši ali pa tudi pod milim nebom, pa ravnati se je tako-le:

Kdor hoče sklicati ljudi v kak zbor, v ktere ga vsak sme priti, mora to najmanj 3 dni popred s pismom na znanje dati cesarski gosposki (na kmetih c. k. kantonski okrajni gosposki), in jej povedati namen, kraj in čas shoda. Gosposka mu ima brž potrditi, da je prejela to naznanilo. Skupščine pod milim nebom pa smejo le tedaj biti, ako jih gosposka dovoli. Za zборе v kakem poslopji ni tedaj treba družega kot le to, da se shod o pravem času gosposki naznani, shodi pod milim nebom (na prostem) pa morajo dovoljeni biti; dovoljenja morajo prositi tisti, kateri ljudi zbrati želé. To isto velja za javne obhode, pri katerih se tudi pot naznaniti mora, kamo se hoče iti.

Ako gosposka shoda pod milim nebom ali obhoda ne dovoli, mora pismeno povedati, zakaj ne.

Zbiranja volilcev na pogovor o volitvah ali s poslanci pa ni treba naznanjati, če so ti zbori takrat, kadar so volitve razpisane, in zbirališče ni pod milim nebom. Tudi ženitvanskih obhodov, navadnih narodnih skupščin, procesij romarstev in enacih cerkvenih obhodov ni treba naznanovati.

Ako se v skupščinah naredi kako pismo (adresa) ali prošnja (peticija), sme to pismo ali prošnjo prinesiti in izročiti le k večemu 10 oseb iz tega zbora.

Da se v takih zborih vse postavno in redno godi, za to imajo skrbeti vodnik zbora in ravnatelj njegovi, in če njihovo povelje ne vboga, imajo dolžnost brž razpustiti zbor.

Gospôska ima pravico, v tak zbor poslati enega, pa tudi več svojih ljudi, katerim se mora spodobno mesto odločiti; ti imajo oblast, zbor ustaviti in razpustiti, ako vidijo, da se kaj nepostavnega ali sicer kaj tacega godi, kar je zoper javni red. Vsi pričujoči jih morajo brž vbogati.

Prestopki te postavbe, ako ne spadajo pod občno kazensko postavbo, se kaznujejo sè zaporom do 6 tednov ali z globo do 200 gold.

Ob času vojske ali notranjega nemira prestane ta postavba.

Pravice zborovanja posluževati se, utegne včasih dobra prilika priti.

Postava od 15. novembra t. l. o družbinih postavah.

Ako se hoče kako društvo osnovati, ktero ne namerava denarnega dobička in se sicer ne tiče denarnih zadev, asekuracij in kaj tacega, se mora to poprej pismeno naznaniti c. k. deželni vladi in jej v 5 iztisih predložiti pravila (štature), v katerih so razloženi namen društva, pomočki za to, sedež društva, pravice in dolžnosti udov, ravnatelj itd. Da se je naprava društva naznanila, mora vlada brž potrditi. Ako vlada misli, da je društvo po svojem namenu zoperpostavno ali državi nevarno, sme ga prepovedati, pa mora to prepoved v 4 tednih po naznanilu pismeno opravičiti.

Če v 4 tednih od vlade nič glasú ne pride ali če je že popred rekla, da nima nič zoper društvo, more se društvo začeti:

Zoper vladino prepoved je v 60 dnevih pritožba do ministerstva notranjih oprav odprta.

Vsaka družba sme očitne zборе imeti; z orožjem ne sme nihče v zbirališče.

Najmanj 24 ur pred vsakim zborom se mora naznaniti gosposki, kje bo zbor in kedaj.

Gospôska sme v vsak zbor poslati svojega poročnika.

Vsako leto naznanja predstojnik družbin imenik udov itd. gosposki. — Vsa taka naznanila so koleka prosta. —

Postava ta ima še več oddelkov, pa tu imenovani so zaradi ustanovljenja najvažnejši.

Čitalnice se zdaj po navadnih čitalničnih pravilih po tej postavi smejo povsod ustanavljati.

Žalostni žitni stan po svetu.

Časnik „Schlesische landwirth. Zeitung“ piše o tem tako-le:

Žalostni časi se nam kažejo, ker bo za prihodnje žita zmanjkalo. Že to, da zdaj, ko je komaj žetev pri kraju, se žitna cena podražuje, nam nadloge prerokuje za zimo. — Že delj časa na Angležkem, kjer je velika kupčija za ves svet, z nekakim strahom gledajo na Nemčijo, kako so ondi se obnesli žitni pridelki. Al žalostni glasi dohajajo iz Dancig-a: letina je v več krajih bila slaba, in prav lepe pšenice ni odtod ne za denar ne za lepe besede dobiti. V Holandii in Belgii se je čedalje bolj podraževalo žito, Ogri so že več kot polovico svojega pridelka poprodali, in držijo s kupčijo nazaj, kar so slišali, da se v zahodnji Evropi cena zelo podražuje. Zdaj je tudi sporočilo „Commissioners of Agrikulture“ naznanilo, da v severni Ameriki so veliko manj pšenice pridelali, kakor so je julija meseca pričakovali; le koruze je bilo obilo; krompir pa strašno gnjije.